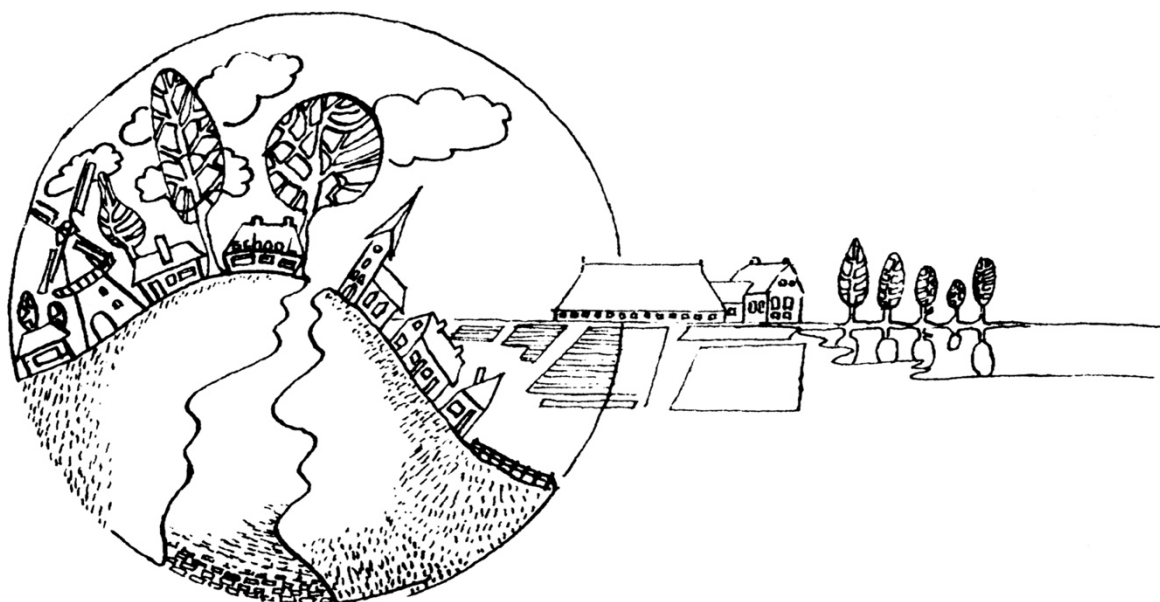

Juli 2026

CONTACTBLAD

Voor Adorp, Sauwerd, Wetsinge e.o
via www.contactblad.info

Inhoudsopgave

Kopij en overname teksten	1
Kerkdiensten	2
Voor een gesprek of een bezoekje	2
Breien voor UNICEF	2
Dorpswandelingen in Sauwerd	3
Tentoonstelling “Afstammelingen en goden” in de kerk te Adorp	4
Boekspots Adorp	5
Extra'tje voor dagje uit voor de minima	5
Officieel meetpunt luchtkwaliteit Sauwerd	5
Vergeten land: Oostum aan de oostzijde van het Reitdiep	6

Kopij en overname teksten

Het Contactblad verschijnt rond het begin van de maand digitaal via www.contactblad.info.

In de zomervakantie wordt of het juli- of het augustusnummer overgeslagen.

Kopij dient uiterlijk de 25^e van de maand aangeleverd te zijn om in het eerstvolgende nummer mee te kunnen.

Iedereen (persoon of organisatie) die kopij aanlevert, stemt in met publicatie in het Contactblad maar blijft zelf de 'eigenaar' van de inhoud. Wie naar aanleiding van de inhoud vragen heeft of (een deel) van de kopij wil overnemen voor publicatie elders, zal dan ook contact moeten opnemen met de auteur (dus de betreffende persoon of organisatie).

Het mailadres van het Contactblad is: contactblad-asw@planet.nl

Kerkdiensten NGK de Hoeksteen

Juli	5	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort
		14.15 u.	-	Ds. M. van der Welle
	12	9.30 u.	-	Br. Johan de Rooij
		14.15 u.	-	Ds. P. Boom
	19	9.30 u.	-	Ds. Pruijssen
		14.15 u.	-	DS. F. Rinkema
	26	9.30 u.	-	Ds. Pruijssen
		14.15 u.	-	<i>Leesdienst</i>
Aug.	2	9.30 u.	-	<i>Leesdienst</i>
		14.15 u.	-	<i>Leesdienst</i>
	9	9.30 u.	-	Ds. G. Sander
		14.15 u.	-	Ds. H. van Noort
	16	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort
		14.15 u.	-	Ds. G. Meijer
	23	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort
		14.15 u.	-	Ds. T. v.d. Kamp
	30	10.00 u.	-	<i>Zangdienst</i>

 ngkdehoeksteensauwerd.nl

Voor een gesprek of een bezoekje

Wilt u een gesprek of een bezoekje neemt u dan contact op met:

 06-46084687 ; Janny Heller

Breien voor UNICEF

unicef

Met een aantal mensen breien we voor Unicef.

De werkstukken die we maken worden verkocht in de dorpswinkel en in het kerkje van Wetsinge. De opbrengst wordt overgemaakt naar Unicef.

We zijn blij dat mensen ons steunen en ook Unicef is blij.

Mocht u nog garen, hebben wat u niet gebruikt, het is zeer welkom.

We hopen tot ziens, zodat kinderen die door Unicef gesteund worden geholpen kunnen worden met het geld van onze producten.

Lies Eldering

Kerkstraat 16 Sauwerd, 050-3061016

Onstaborgterrein met slotgracht

De contouren van de gesloopte dorpskerk

Dorpswandelingen door het Sauwerd van toen

Onder begeleiding van één van de dorpsguiden Goffe Jensma en Bé Kuipers, worden ook deze zomer weer dorpswandelingen in en om Sauwerd verzorgd.

Voor belangstellenden van buiten het dorp alsook voor geboren Sauwerders en nieuwe dorpsgenoten is een verrassende wandeling uitgestippeld door de historie van het oudste deel van het dorp: de wierde. We laten zien hoe het dagelijks leven in de afgelopen eeuw hier verliep.

Belangrijk is ook wat er niet meer is en wat in de grond verborgen ligt of alleen nog in resten zichtbaar: de historie van de roemruchte Onstaborg en de rol van de machtige Onsta's. De plek waar ooit, op de top van de wierde, de middeleeuwse kerk stond biedt nog altijd een tot de verbeelding sprekend uitzicht over de grachten en het borgterrein van de Onstaborg.

De wandelingen zijn steeds op de eerste zaterdag van de maand en worden om de beurt door Goffe Jensma en Bé Kuipers begeleid.

De wandeling duurt ongeveer anderhalf tot twee uur. Ze begint en eindigt vóór de Dorpswinkel aan de Oude Winsumerstraatweg in Sauwerd.

Wie het leuk vindt om buiten de reguliere wandelingen eens mee te lopen op een wandeling door het dorp, kan via whatsapp een afspraak maken met Goffe Jensma, 06 24 33 27 60.

Start: Verzamelen vóór de Dorpswinkel, Oude Winsumerstraatweg 12 in Sauwerd.

Parkeren: Bij de winkel is enige parkeerruimte. Ook kan op het Kerkplein worden geparkeerd.

Aanvang: 14.00 uur.

Kosten: Gratis.

Voor de reguliere wandelingen is opgave vooraf verplicht. Dat kan via:

 dorpsguiden@ubbega.nl of telefonisch via de whatsapp

 Goffe Jensma 06 24 33 27 60 of Bé Kuipers 06 81 35 91 76

Vriendelijk verzoek aan degenen die zich eerder, op de jubileumavond van de Historische Kring Ubbega, hebben opgegeven voor een rondleiding om zich alsnog op te geven via het bovenstaand e-mailadres of de aangegeven telefoonnummers.

Afstammelingen en Goden

Uitnodiging voor de opening

Hierbij nodigen we jullie van harte uit voor de opening van de tentoonstelling "Afstammelingen en Goden".

zaterdag 4 juli 2026 om 14:00

Kerk van Adorp
Torenweg 4, 9774 PJ Adorp

Het **Coda-strikkwartet** opent de tentoonstelling met muziek.

De tentoonstelling toont werk van de broers
Roelof en Gerrit Bruins.

Ze onderzoeken de erfenis van afkomst, geloof en (on)macht.
En hoe die hun blik op de actualiteit bepaalt.

Wij hopen u bij de opening te mogen verwelkomen.

Roelof en Gerrit Bruins,
Greet Kooi en haar collega's van het strikkwartet Coda.

Openingstijden van de tentoonstelling:

4-5 / 11-12 / 18-19 juli
14:00 tot 17:00 uur

haar
werk
staat de
natuur

Tentoonstelling "Afstammelingen en goden" in de kerk te Adorp

Op 4 juli 2026 is de opening van de tentoonstelling "Afstammelingen en goden" in de kerk te Adorp (5 km boven de stad Groningen).

Toen het verleden nog heden was, liepen er op aarde ook al brutale apen rond.

Dat is nog geen reden om het paradijs naar het hiernamaals te verplaatsen, tenzij de angst voor de mensheid groter is dan het vertrouwen in de mens.

De mens heeft al eens eerder een bijna uitsterven overleefd, wat de naakte aap waarschijnlijk bewustzijn heeft opgeleverd. Het kan weer. Het krijgen van bewustzijn kan nog steeds.

In deze tentoonstelling onderzoeken we de erfenis van macht, geloof en afkomst. Onze zoektocht is een scherpe reflectie op hiërarchieën en een zoektocht naar menselijke autonomie.

De houtdrukken van Roelof gaan in op de relativiteit van tijd en de uitwerking van de natuur op landschappen, generaties en hun ideeën.

De beelden van Gerrit bieden een alternatief voor het heldhaftig monotheïsme.

In de tentoonstelling zal aandacht gevraagd worden voor onze afstamming en de geschiedenis van het menselijk bewustzijn.

Open podium

Wil je musiceren tijdens de tentoonstelling. Ga je gang. Er is ruimte voor jou in het koor. Je speelt dan voor je familie en andere aanwezigen.

Op zaterdag 4 juli 2026 opent het Coda-strikkwartet om 14.00 uur de tentoonstelling.

Op zondag 5 juli en tijdens de openingstijden kun jij de muzikale omlijsting verzorgen.

Openingstijden van de tentoonstelling:

5 / 11+12 / 18+ 19 juli 2026 van 14.00 tot 17.00 uur.

Info bij Roelof Bruins, Torenweg 1 te Adorp ☎ 050-3061548

BOEKSPOTS ADORP

In Dorpshuis Artharpe staan drie boekenkasten, twee in de hal en een derde kast in de 'huiskamer' van het dorpshuis. Iedereen mag hier gratis boeken uit lenen, terugbrengen of niet terugbrengen. Een kleine groep vrijwilligers vervangt regelmatig de boeken in de kasten zodat er steeds nieuw aanbod is.

Geschonken boeken

Vrijwilligers van de boekenpost zijn iedere eerste vrijdagmiddag van de maand van 15.00-16.00 uur in Artharpe aanwezig om boeken die u wilt schenken in ontvangst te nemen.

Boeken lenen of brengen kan altijd als het Dorpshuis open is en achterlaten in de box die naast de boekenkasten staat.

We hanteren onderstaande voorwaarden voor het schenken van boeken:

- alleen Nederlandse of in het Nederlands vertaalde romans (geen non-fictie);
- alleen boeken die in goede staat verkeren;
- de medewerkers van de boekenpost beoordelen of een boek geaccepteerd wordt;
- de schenker gaat ermee akkoord dat een boek waar geen belangstelling meer voor is, weggedaan wordt.

Boekspots Adorp was in 2015 oorspronkelijk een initiatief van Biblionet Groningen en is inmiddels een activiteit van Dorpshuis Artharpe in Adorp.

Vrijwilligers zijn: Gaby, Ina, Lydia, Margriet.

Extra'tje voor dagje uit voor de minima

Om een leuke Dagje Uit te gaan in de zomer(school)vakantie (4 juli t/m 16 augustus) bieden wij als stichting Vrienden Voor Elkaar Winsum alleenstaanden en gezinnen met of zonder kinderen, die een laag inkomen hebben (120 % van het bijstandsniveau), per persoon een extraatje aan.

Dat is bedoeld als een tegemoetkoming in de te maken kosten voor reizen, entree en eten/drinken.

Het extraatje geldt voor mensen woonachtig in de dorpen Winsum, Sauwerd, Adorp, Baflo, Rasquert, Den Andel en Tinallinge.

Hoe kunt u zich aanmelden?

Per post: Hanneke Ritzema, Geert Reindersstraat 7, 9951 CC Winsum

Per e-mail: hannekeritzema@hotmail.com

Via website: www.vriendenvoorelkaarwinsumgr.nl - contactformulier invullen en versturen

Telefonisch: Harry Meinders, 0595-442354.

Vermeld daarbij uw naam, adres, postcode en woonplaats, telefoonnummer, aantal volwassenen en aantal thuiswonende kinderen tot 18 jaar met hun naam en leeftijd.

Aanmelden tot wanneer?

Uiterlijk maandag 27 juli moet de aanmelding binnen zijn.

Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd

Al enige jaren heeft Piet Kampen een officieel meetpunt van het RIVM voor NO₂-Luchtkwaliteit in Sauwerd. De apparatuur staat aan de Kastanjelaan 19. In 2023 is er een jaar lang (als proef) ook PM_{2.5}-Fijnstofmeting gedaan.

De gegevens van deze metingen zijn te vinden op de volgende link:

 <https://samenmeten.rivm.nl/dataportaal/>

Vergeeten land: Oostum aan de oostzijde van het Reitdiep

In een eerdere editie van het Contactblad is beschreven dat een deel van Oostum aan de oostzijde van het Reitdiep lag. Waarom is dit in de vergetelheid geraakt? ¹

De situatie is goed te vergelijken met gemeentelijke herindelingen. De gemeente Adorp werd opgeheven toen deze in 1990 opging in de (tweede) gemeente Winsum. En sinds 2019 valt het gebied na een nieuwe herindeling onder de gemeente Het Hogeland.

Het is dan ook mogelijk dat iemand zonder te verhuizen in meerdere gemeentes gewoond kan hebben.

De gemeente, zoals we die kennen, is pas ingevoerd in de Franse tijd (1795-1813). Daarvoor had je kerspelen. Een kerspel – ook wel karspel genoemd - is het best te omschrijven als een parochie (iedereen was katholiek toen dit werd ingevoerd) of meer algemeen als een kerkelijke gemeente. Kortom: een gebied dat bestuurlijk onder een kerk viel. De indeling in kerspelen bleek erg handig te zijn, want ook niet-kerkelijke bestuurders hebben deze gebiedsindeling overgenomen.

De grens van een kerspel was vaak een natuurlijke grens, zoals een waterloop. In ons gebied was de Hunze zo'n natuurlijke grens. En dat niet alleen voor wat betreft de aanliggende kerspelen, maar ook tussen het Westerkwartier en Hunsingo. En dat wijzigde niet toen het vaarwater er werd rechtgetrokken. Het afgesneden gebied van Garnwerd (Klein-Garnwerd) bleef deel uitmaken van dat kerspel en dat ging bij Oostum net zo. Het was niet uniek, want Wierum en Dorkwerd was het ook al eens overkomen.

Maar dat veranderde in de Franse tijd. Het Reitdiep werd nu de nieuwe grens tussen Westerkwartier en Hunsingo. Zodoende kwamen zowel Klein-Garnwerd als het gebied van Oostum en Wierum dat ten oosten van het Reitdiep lag bij Hunsingo.

Bij de gemeentelijke indeling van 1811 werd Klein-Garnwerd onderdeel van de eerste gemeente Winsum; het gebied van Oostum en Wierum ten oosten van het Reitdiep kwam bij de gemeente Adorp.

Dus pas in de Franse tijd zijn de 'overstekende' gebieden bestuurlijk losgekoppeld van hun oorspronkelijke geheel. Desondanks bleef Klein-Garnwerd in naam verbonden met Garnwerd op de andere oever. Hetzelfde geldt voor Wierum. Daarentegen is het gebied van Oostum volledig buiten beeld geraakt. Daar heeft de invoering van het kadaster (ca. 1830) aan bijgedragen.

Om de kadasterkaarten hanteerbaar te houden, werd een gemeente opgedeeld in secties, elk voorzien van een titel. Zo had de gemeente Adorp onder andere een sectie "Wierum" en een sectie "Adorp". Deze secties hebben het Selwerderdiepje als gemeenschappelijke grens. En hoewel juist in dat grensgebied land van Oostum lag - zelfs nieuw land - is dat op die kaarten en in de bijbehorende tabellen niet aangegeven. Je kunt stellen dat de titel "Wierum" de aanwezigheid van een stuk Oostum heeft overschaduwd.

Aan de overzijde is min of meer hetzelfde gebeurd. Sectie "Oostum" van de gemeente Ezinge houdt op bij de Wierumerschouwsterweg. Het kerspel Oostum was echter groter en liep daar ook verder door naar het zuiden.

Al met al is het mede daardoor een redelijk complexe regio om te onderzoeken. Zeker als het de periode voor de Franse tijd betreft.

Reina de Lange

¹ Zie Contactblad van maart 2026 of [via deze link alleen het betreffende artikel](#) (met bronvermeldingen).